

banden ware het zoo gewenscht, dat heel ons volk Christelijk Onderwijs kon erlangen. Iets wat we niet zeggen, om een blaam van onzedelijkheid op de openbare onderwijzers te werpen, of om *alle* Christelijke onderwijzers vrij te spreken. Kaf is overal onder het koren. Maar dit beweren we, dat de Christelijke school een andere wereld voor de gedachte, een andere wereld voor de verbeelding ontsluit, daardoor een heilzame macht over het kinderlijk gemoed werpt, en op die wijs sterk tegen de geslachtszonde reageert. Hiermede hangen de „saamsprekingen” dan weer saam. De Schrift zegt, dat „kwade saamsprekingen goede zeden bederven;” en de ervaring toont maar al te zeer, hoe schadelijk de ellendige gewoonte in sommige kringen werkt, om, ook onder desgenaamd fatsoenlijke lieden, te vloeken en gemeene taal te braken; iets wat bijna altoos saamgaat. Vuile gezegden, die de onschuld van het kinderoor eerst kwetsen, daarna vervalschen. Taal, die het bloed prikkelt, de zonde opwekt, en voorbereidt voor de booze daad. En nu is het ontegenzeggelijk, dat de sfeer van de openbare school veel meer dan die der Christelijke school dit soort van onheilige, vuile conversatie in de hand werkt. Men behoeft maar de taal van onze straatjeugd aan te hooren, en de vreeselijkste woorden op te vangen, die soms meisjes van 14 jaar publiek op de straat uitkramen, om te beseffen, wat haard van ongerechtigheid hier smeult.

Bij die zondige, prikkelende taal komt dan de prikkeling van *het zondige boek* en de zondige *teekening*; teekeningen die ge niet zelden uitgestald vindt aan de straten, en waar zelfs fatsoenlijk aangekleede meisjes met gespannen oog naar staan te kijken. Maar toch, de zondige boeken doen oneindig veel meer kwaad, en in dit opzicht zijn we de laatste tien jaren hard achteruitgegaan. Het kwaad schuilt nu in allerlei romans en feuilletons onder de bladen. In Frankrijk is deze „pornographe litteratuur” gelijk men ze daar noemt, zulk een ellendige macht geworden, dat er zelfs een vereeniging tegen is opgericht, om haar te bestrijden. Ontuchtige boeken worden dan voor weinig geld verspreid: de schandelijkste gemeenheid u franco onder kruisband op uw verzoek toegezonden; met allerlei geuren en kleuren worden in allerlei mysteriën u verhalen gedaan, die ons jonge volkje het bloed naar het aangezicht drijven, hun verbeelding besmetten, hun consciëntie bezoedelen en hen bederven voor de toekomst. En terwijl dit kwaad dan vroeger althans nog *heimelijk* rondsloop, is dit kwaad thans al schaamteloos geworden. Men maakt er thans reeds geen geheim meer van, dat in dat en dat boek twee, drie liederlijke verhalen voorkomen. Met het oog op die verhalen beveelt men de lezing er van aan. Jonge dames durven heeren om zulke boeken vragen. Ja, de uitgevers staan er op, dat, als ze zulk een roman zullen uitgeven, er twee, drie van die